

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

Algemeen:

Het programma "Ruimte" richt zich op verschillende strategische en langdurige uitdagingen die Twenterand te wachten staan. De belangrijkste opgaven omvatten woningbouw, de uitvoering van de Omgevingswet, klimaatadaptatie, energietransitie en ondermijning. In 2024 zijn daar stappen in gezet, maar deze zaken vereisen een meerjarige aanpak met aandacht.

Woningbouw:

Twenterand staat voor een aanzienlijke woningbouwopgave om te voldoen aan de lokale en regionale woningbehoefte. Het doel is om tot 2031 550 woningen te realiseren. Naast het bedienen van de lokale vraag, wil Twenterand ook bijdragen aan de bredere regionale woningbehoefte. Hierbij wordt er specifiek aandacht besteed aan verschillende doelgroepen zoals starters, ouderen, mensen met woonzorgbehoeften en woonwagengebrouwen. Het gemeentebestuur heeft in 2024 een Programma Plan Wonen vastgesteld, met tal van lopende projecten om deze doelstellingen te behalen. In Vriezenveen Zuid wordt bijvoorbeeld gewerkt aan bijzondere woonvormen zoals tiny houses en tijdelijke bouw, met speciale focus op starters. In 2024 zijn sleutelgebieden aangewezen voor woningbouwimpulsen en zijn projectleiders aangetrokken om te werken aan inbreidings- en uitbreidingslocaties.

Energietransitie en Klimaat:

De energietransitie speelt een belangrijke rol, mede door de uitvoering van het nationale Klimaatakkoord. Twenterand heeft hierbij een regierol, vooral voor de thema's "Gebouwde omgeving" en "Opwek hernieuwbare Energie". De regio werkt samen met gemeenten Tubbergen en Almelo voor de plaatsing van windmolens in het zoekgebied ZO Vriezenveen. Dit gebied heeft al een zonnepark en er wordt onderzocht of de opwekking van waterstof mogelijk is (via een Energyhub). In de eerste fase van de warmtetransitie ligt de focus op het isoleren van woningen om energie te besparen, met steun voor burgers via de gemeentelijke Duurzaamheidssubsidie. Klimaatadaptatie, zoals het verminderen van hittestress en het vergroenen van de omgeving, wordt actief aangepakt, onder meer door woningeigenaren te stimuleren om maatregelen zoals het afkoppelen van hemelwaterafvoer te nemen. In 2024 zijn in al deze zaken stappen gemaakt. Om meer samenhang te brengen in alle activiteiten is in 2024 een programma leider aangetrokken. Die heeft ook in 2024 een concept programma plan gemaakt.

Kanaal Almelo de Haandrik (KAdH):

Voor kanaal Almelo de Haandrik hebben we afspraken gemaakt met Rijk en Provincie over een schadevergoedingsregeling. Vanuit Twenterand hebben we hiervoor nog steeds een gemeentelijke projectleider actief. In 2024 kwam meer schot in de schadeafhandeling door de provincie. Op basis van het rapport van Mona Keijzer is een Bestuurlijk Kopstuk aangesteld in de persoon van Arie Slob. Meerdere vastgelopen schadedossiers van inwoners zijn met zijn hulp dit jaar vlot getrokken.

In 2024 kwam aan het licht dat de onderhoudstoestand van de damwanden langs het kanaal veel slechter was dan tot dan gedacht. Dit heeft geleid tot een veel grotere beheer opgave voor de provincie dan voorzien. Dat heeft ook consequenties voor de (gemeentelijke) wegen langs het kanaal. Ook is een begin gemaakt met het nadenken over de Toekomstfunctie van het kanaal, wat in de eerste helft van 2025 wordt afgerond. In 2024 zijn de meest ernstig verzakte locaties op de Noorderweg aangepakt met het toepassen van een bijzonder wegconstructie. Middels intensieve communicatie zijn aanwonenden hierbij betrokken.

Invoering Omgevingswet en Wet WKB:

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb) in werking getreden. Deze wetten brengen belangrijke veranderingen met zich mee in de ruimtelijke ordening en de uitvoering van vergunningaanvragen. Dat vergt in eerste instantie extra inzet. In 2024 is gestart met een intensiever vooroverleg voor initiatieven via de intaketafel en omgevingstafel, waarbij de focus ligt op samenwerking met initiatiefnemers. Het digitale systeem voor het maken van omgevingsplannen is nog niet optimaal, wat extra uitdagingen met zich meebrengt. Er is een plan ontwikkeld om tegen 2027 een omgevingsvisie 2.0 vast te stellen, met bijbehorende tijdsplanning. Er

is een startnotitie gemaakt die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Openbare Ruimte en Verkeer:

In 2024 is er gewerkt aan een toekomstgerichte visie op mobiliteit, waarbij duurzaamheid een belangrijke rol speelt. De verbreding van de N36 is een onderdeel van deze visie, hoewel de uitvoering niet eerder dan in 2028 zal plaatsvinden. Verder werd het onderhoud en beheer van de openbare ruimte uitgevoerd volgens afgesproken niveaus, maar het beschikbare budget is vaak niet voldoende voor alle noodzakelijke werkzaamheden. Voor het onderhoud van onkruid op verhardingen is in 2024 extra budget toegewezen om aan de zorgplicht te voldoen. Voor kwalitatief goed bomenonderhoud, vooral voor waardevolle bomen was beperkt budget. Het product begraafplaatsen, dat jaarlijks een tekort vertoonde, is in 2024 aangepast naar een kostendekkend model, wat een structurele besparing van €125.000 oplevert voor de gemeentebegroting.

Openbare Orde en Veiligheid:

Op het gebied van openbare orde en veiligheid werkt Twenterand aan een veilige leefomgeving. In februari 2024 is de pilot Buurtbemiddeling gestart, uitgevoerd door Mediationpraktijk Twente, die duurt tot februari 2026. Ook is in 2024 een actieplan voor ondermijning van start gegaan, dat in het eerste kwartaal van 2025 afgerond moet worden. Voor de implementatie van de wet BIBOB (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) is extra capaciteit beschikbaar gesteld, en een coördinator BIBOB is succesvol geworven om het beleid verder te implementeren. Er is ook een vierde boa aangenomen om de uitvoering van boa-taken te versterken en de onbalans in de handhaving aan te pakken.

Conclusie:

Twenterand heeft aan een breed scala aan projecten gewerkt die gericht zijn op het verbeteren van de infrastructuur, het aanpakken van de woningbouwopgave, de energietransitie en klimaatadaptatie, en het versterken van de openbare orde en veiligheid. Er is een strategische aanpak nodig om de vele uitdagingen het hoofd te bieden, wat vraagt om extra capaciteit en samenwerking met andere gemeenten en provinciale overheden. Door deze projecten hoopt de gemeente Twenterand een duurzame en veilige toekomst te creëren voor haar inwoners.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysiek verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een meer integrale en weerbare gemeente zijn die niet vatbaar is voor ondermijning

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Verdieping ondermijning in het buitengebied

Omschrijving

Ondermijning

In 2024 is gestart met het actieplan ondermijning. Q1 2025 wordt het actieplan afgerond. Op het gebied van ondermijning wordt al veel gedaan, in het actieplan wordt dit geborgd en planmatig weggezet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Intensievere bestuurlijke handhaving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- 4e BOA

Omschrijving

In 2024 is een 4e BOA in dienst genomen conform besluit. Door deze structurele versterking wordt getracht de onbalans in de uitvoering van BOA-taken weg te nemen. Hierdoor zal de handhaving op de grootste ergernissen in 2025 worden geïntensiveerd.

- Implementeren verbrede beleidslijn BIBOB

Omschrijving

Bibob

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2022-2025 is de doorontwikkeling Bibob als actiepunt benoemd. Op dit moment wordt gewerkt aan een projectplan voor de implementatie van de Wet Bibob. Uit de eerste inventarisatie kwam naar voren dat voor een goede implementatie van de wet de huidige capaciteit niet toereikend is. In de Programmabegroting 2024 is daarom een bedrag opgenomen voor structureel extra capaciteit en is in 2024 een coördinator BIBOB succesvol geworven. De coördinator BIBOB zal in 2025 de beleidslijn BIBOB verder implementeren in de organisatie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Handhaven en verbeteren van de huidige netwerksamenwerking, zowel vanuit het sociaal domein als openbare orde en veiligheid

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Verwerken resultaten Veiligheidsmonitor 2023

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor 2023. De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, buurtproblemen, en het optreden van gemeente en politie. De uitvraag in Twenterand was in de periode augustus t/m oktober. De resultaten zijn in de zomer van 2024 opgeleverd. De resultaten zijn beoordeeld en we zijn begonnen met de grootste ergernissen aan te pakken die voortkomen uit deze monitor. De uitkomsten worden op dit moment verwerkt zodat deze gebruikt kunnen worden bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsbeleid in 2025.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Pilot buurtbemiddeling

Omschrijving

Buurtbemiddeling

In 2021 heeft de gemeenteraad de notitie Buurtbemiddeling opiniërend besproken. De wens van de raad was om het scenario buurtbemiddeling in combinatie professionele mediation nader uit te werken.

In februari 2024 is Avedan gestart met het uitvoeren van de pilot Buurtbemiddeling in Twenterand. Mediation wordt uitgevoerd door Mediationpraktijk Twente. De pilot duurt 2 jaar, dus tot februari 2026. Halverwege 2025 vindt de eerste tussentijdse evaluatie plaats.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crises bespreken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Preventie-activiteiten ten aanzien van overlast

Omschrijving

Eerdere WK's en EK's voetbal leidden in het verleden tot verstoring van de openbare orde op een rotonde in Vroomshoop. Hiervoor neemt de gemeente standaard preventieve en toezichthoudende maatregelen, denk aan cameratoezicht, hekken, extra inzet politie en boa's. Na overleg met de ondernemers uit Vroomshoop (eind april), politie en gemeente is besloten tot een pilot, namelijk het organiseren van een evenement in Vroomshoop op de momenten dat het Nederlands elftal speelt. Met dit evenement werd een feestelijk alternatief aangeboden aan de inwoners wat bijdroeg aan het voorkomen of beperken van de verstoringen van de openbare orde op de rotonde in Vroomshoop. In verband met de te korte voorbereidingstijd heeft het College na consultatie met de fractievoorzitters van GBT en CU besloten tot een financiële tegemoetkoming om de evenementen voor de eerste 3 wedstrijden mogelijk te maken. Dit is uiteindelijk een bijdrage van € 24.000 euro geworden tlv reserve coalitieakkoord. Tevens is de afspraak met de organisatie dat bij een volgend evenement gezocht wordt naar sponsoring waaruit de kosten gedekt worden. Wegens het korte tijdspad was dat voor dit EK geen optie meer.

Achteraf is geconstateerd dat de overlast beperkt is gebleven. Mogelijk heeft het evenement hieraan bijgedragen.

Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Aanpak woninginbraken							
Woninginbraken	30	16	27	20	30	40	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	51	55	53	42	34	52	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit							
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	10	0	1	0	0	0	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0	eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	136						
Aantal controles A/B-evenementen	30	17	23	11	2	36	eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	2	3	1	1	1	2	eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	0	0	19	4	12	16	eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	nmb	0	0	0	1	eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	41	154	231	270	240	113	eigen gegevens

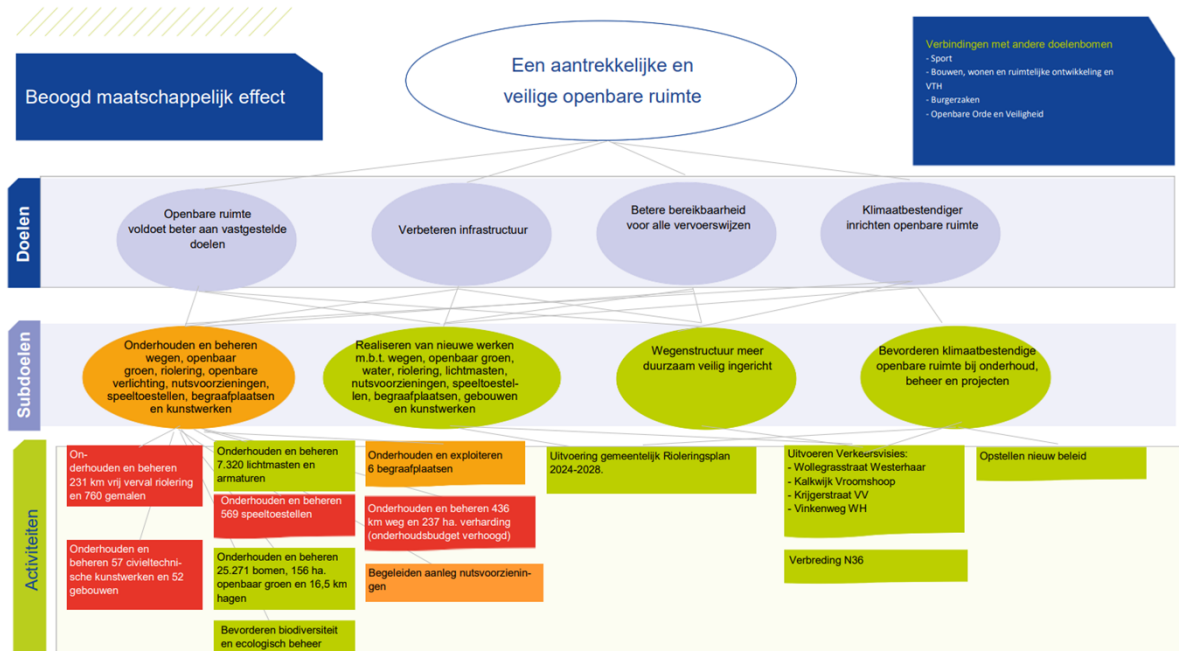
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners. In 2024 is hiertoe de LIOR ontwikkeld. Die is bijna klaar. LIOR staat voor leidraad inrichting openbare ruimte. Daar staat in aan welke kwaliteitseisen de openbare ruimte moet voldoen.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. De verbetering bereikbaarheid met bus en trein gaat in regionaal verband.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Onderhouden en beheren wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Onderhouden en beheren 25.271 bomen, 156 ha. openbaar groen en 16,5 km hagen**
Omschrijving
 Onkruidbeheersing op verhardingen
 We hebben bij de Berap 2024 € 45.000 extra gevraagd voor onkruidbeheersing op verhardingen, met deze extra middelen is het gelukt om aan onze zorgplicht te voldoen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Realiseren van nieuwe werken t.b.v. wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen**
Omschrijving
 Het product begraafplaatsen liet jaarlijks een begroot tekort zien van € 125.000 . Met ingang van 2024 is het gelukt om naar een kostendekkend product begraafplaatsen te gaan. Hierdoor is voordeel van € 125.000 op onze gemeentebegroting gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Verbreding N36**
Omschrijving
 De N36 staat bekend als een onveilige weg, waar regelmatig ernstige ongevallen plaatsvinden, waaronder frontale botsingen. Om de verkeersveiligheid te verbeteren, heeft Rijkswaterstaat de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen. Inmiddels is er €115 miljoen beschikbaar gesteld voor verdere aanpassingen aan de N36.
 Een belangrijk onderdeel van deze aanpassingen is de realisatie van een fysieke rijbaanscheiding op de N36. Daarnaast wordt de berm aan beide zijden verbreed tot 10 meter, met zo min mogelijk obstakels. Uit recente ramingen blijkt dat de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding voor het gehele traject financieel niet haalbaar is binnen het huidige budget. Daarom moeten keuzes worden gemaakt over welke delen als eerste worden aangepakt en voor welke trajecten aanvullende financiering nodig is. De gemeente Twenterand blijft in gesprek met de betrokken partijen om te pleiten voor een zo volledig mogelijke verbetering van de N36.
 Daarnaast vraagt de gemeente specifiek aandacht voor de aansluiting van de N36 met de N341 en de Garstweg. Deze aansluiting is als meekoppelkans geïdentificeerd, maar het Rijk heeft hier momenteel geen budget voor gereserveerd. Ook voor de andere meekoppelkansen is geen geld beschikbaar. We onderzoeken nog de kosten voor de fietsverbinding Oosterweilanden en blijven ons inzetten om de verkeersveiligheid te verbeteren op de N36 en het omliggend wegennet.

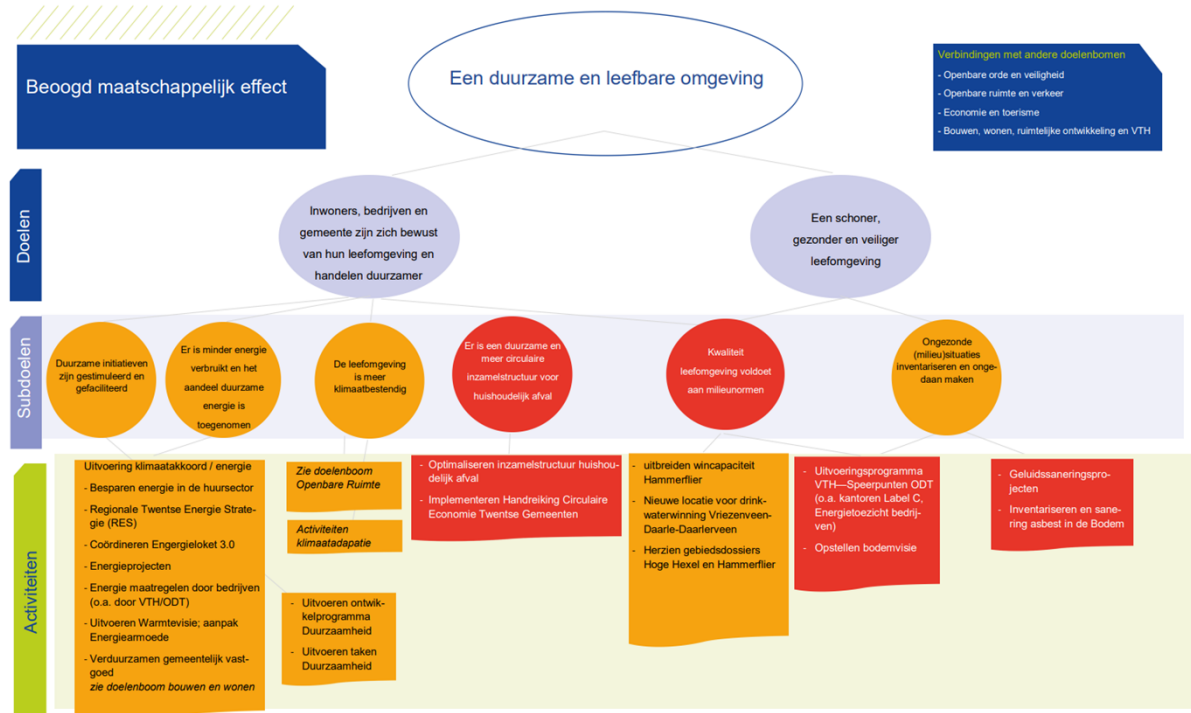
Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Metingen verkeer							
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	0	1	1	1	3	1	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	22	31	41	30	35	30	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	142	134	146	135	131	133	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

• Uitvoeren taken duurzaamheid

Omschrijving

In 2024 is er gewerkt volgens het (werk)programma duurzaamheid, o.b.v. de gemeentelijke taken. Er is samengewerkt met ondernemers en maatschappelijke partners, zoals de woningcorporatie. Ook zijn ondernemers en inwoners betrokken bij projecten zoals het ATT-windproject, de energyhub en zon-op-dak.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De leefomgeving is meer klimaatbestendig

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Activiteiten klimaatadaptatie**

Omschrijving

Drinkwaterwinning Hammerflief

In najaar van 2024 is de startnotitie vastgesteld voor een breed gebiedsproces in het Hammerflief. Onderzocht zal worden of een duurzame (uitbreiding van de) waterwinning mogelijk is. Het waterschap Vechtstromen onderzoekt in de eerste helft van 2025 in het kader van dit gebiedsproces of optimalisatie van het oppervlaktewatersysteem mogelijk en noodzakelijk is. Ook zal in kaart gebracht worden welke maatregelen mogelijk zijn aan panden om de negatieve effecten extra winning tegen te gaan.

Klimaatadaptatiemaatregelen zijn opgenomen in de doelenboom openbare ruimte en verkeer.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Besparen energie in de huursector**

Omschrijving

In 2024 zijn de prestatieafspraken met Mijande Wonen voor 2025-2029 vastgesteld. Het verduurzamen van bestaande woningen blijft de hoogste prioriteit. Er wordt goed samengewerkt met Mijande om elkaar te versterken op het gebied van duurzaamheid. Dit gebeurt onder andere door de financiering van de Energievakman (Klusbus) van Mijande Wonen. Deze Energievakmannen gaan op bezoek bij corporatiewoningen om kleine energiebesparende maatregelen uit te voeren. In 2024 zijn er 265 woningen bezocht en bij elke woning passende maatregelen uitgevoerd.

In 2024 is er samen met Mijande Wonen begonnen met het onderzoeken naar diersoorten in woningen (bijvoorbeeld vleermuizen), genaamd het Soorten Management Plan (SMP). Met het SMP wordt voorkomen dat zowel particuliere woningeigenaren als de woningcorporatie achterstand oploopt in het nemen van isolatiemaatregelen. Door de samenwerking worden dubbele onderzoekskosten bespaard en kunnen nieuwe verblijfplaatsen in samenspraak worden gekozen doordat het bezit in vastgoed beter verspreid is.

- **Coördineren Energieloket 3.0**

Omschrijving

Het lokale gemeentelijk Energieloket speelt een belangrijke rol in de uitvoering van de Warmtevisie, door onder andere een persoonlijk advies voor inwoners door een energiecoach. In 2024 zijn de energiecoaches bij 197 woningen op bezoek geweest. Dit is het hoogste aantal bezoeken ooit van de energiecoaches. Dit komt mede door gerichte communicatie over verduurzaming van kleine en grote maatregelen (Win-Win) en deelname aan de Huis & Woonbeurs, waarbij ongeveer 500 geïnteresseerde inwoners op onze uitnodiging bij de stand van de gemeente zijn gekomen.

- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**

Omschrijving

In 2024 is er verder gewerkt aan de ambitie voor 2030 uit de RES 1.0 van 82GWh, in te vullen met een flexibele energiemix, voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Elke 2 jaar wordt het document herijkt en in 2024 is er gewerkt aan een uitvoeringsagenda voor de komende jaren, genaamd Energie Strategie Twente (EST 2.0). Er is geen RES 2.0 opgesteld omdat de provincie Overijssel de regie heeft genomen over de invulling van hernieuwbare energie (zowel wind als voor zonnevelden). De EST 2.0 richt zich op het verkennen van nieuwe strategische afspraken en de mogelijkheid om tot gezamenlijke uitvoering te komen. Het gaat hierbij om de randvoorwaarden zoals lokaal eigendom en oplossingen voor netcongestie.

Om de ambitie van 82GWh te halen is er gewerkt aan het windproject in het zoekgebied Vriezenveen zuidoost/ ATT gebied. In 2024 is het zoekgebied overgenomen in de programmeringsafspraken van

de provincie Overijssel. Deze geeft aan dat er afgesproken is dat in het zoekgebied van de gemeente Almelo, Tubbergen en Twenterand minimaal 120 GWh en maximaal 180 GWh aan duurzame energie door wind op land wordt opgewekt in 2030. Er is nauw samengewerkt met verschillende stakeholders, zoals grondeigenaren en lokale energiecoöperaties. Eind 2024 is voorgesteld om een actieve rol aan te nemen in de ontwikkelfase om zo lokaal eigendom te realiseren. Over dit project worden bijeenkomsten georganiseerd en nieuwsbrieven verstuurd met relevante informatie.

Om in 2050 energieneutraal te worden is er door de provincie een Energievisie opgezet. Hierin is het gehele energiesysteem (elektriciteit, warmte, biogas en waterstof) in beeld gebracht en uitgewerkt waar en hoeveel een energiedrager nodig is om de ambities te behalen. Deze visie moet richting geven voor de aankomende jaren en gaat de uitvoeringagenda verder bepalen.

- **Energieprojecten**

Omschrijving

Netcapaciteit

Vanuit de provincie is er meer regie genomen over de regionale energie-infrastructuur door het opzetten van een Energy Board en het opstellen van het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2025-2026 (pMIEK). Binnen het pMIEK zijn projecten geprioriteerd die voorrang krijgen. Voor Twenterand zijn er geen grootschalige bovenlokale projecten ingebracht. Binnen het Energy Board worden netcongestie projecten besproken en wordt de actuele status van oplossingen in de infrastructuur besproken. Hiermee wordt getracht om projecten sneller door te kunnen laten gaan doordat alle stakeholders vroeg geïnformeerd en betrokken zijn. Voor het MS/LS station in Vroomshoop staat een uitbreiding en verzwaring van de installatie gepland. Dit project zit momenteel nog in de verkenningfase.

Smart Energy Hub

Samen met Hydronex en Fieten Olie is er nader onderzoek gedaan over de haalbaarheid van de Smart Energy Hub nabij de zandwinning Oosterweilanden. Het doel van de energyhub is om netcongestie te verzachten en lokale ondernemers te helpen met verduurzaming. Dit door de productie van groene waterstof. In 2024 heeft het college het principeverzoek voor de Energyhub goedgekeurd en is er budget beschikbaar gesteld om de ontwikkeling voor te zetten.

Energiebesparen bedrijven

Via de ODTwente heeft er toezicht en de handhaving voor de energiebesparingsplicht bij circa 120 bedrijven plaatsgevonden.

Zon op Dak

In 2024 is er een Zon op Dak project in samenwerking met het versnellingsteam van de provincie afgerond. Hierbij zijn 60 ondernemers uitgenodigd om deel te nemen. Dit heeft 15 afspraken opgeleverd, waarvan 9 ondernemers nog in een lopend project zitten. De behoefte is ondertussen veranderd naar een bredere aanpak.

- **Uitvoeren Warmtevisie**

Omschrijving

In de uitvoering van de Warmtevisie was de focus in 2024 gericht op de volgende activiteiten:

- Duurzaamheidssubsidie voor ondersteuning woningeigenaren, met een gewijzigde verordening in 2024 voor woningen met een lagere WOZ-waarde en de toevoeging van natuurvriendelijk isoleren en biobased isolatiemateriaal;
- Met rijksmiddelen van de Lokale aanpak isolatie is het subsidiepot voor de duurzaamheidssubsidie verhoogd naar 4,5 miljoen. Hiervoor moet 1.536 woningen van isolatie worden voorzien. Tot en met 2024 zijn er 438 woningen geïsoleerd met dit budget.
- De aanpak energie armoede door energiebesparing te realiseren, o.a. met de Energiebespaarbus van Mijande Wonen (Klusbus).
- Zie activiteit Energieloket.

- **Uitvoering Klimaatakkoord/energie**

Omschrijving

De ambities voor de energietransitie zijn door de raad vastgesteld in de Omgevingsvisie Twenterand 1.0 en het besluit over de RES Twente 1.0. Het coalitieakkoord stelt dat de gemeente voor dit

onderwerp steeds meer uitvoerder is van rijksbeleid. Het rijk wil meer tempo maken met de klimaat- en energietransitie én meer sturing en regie op uitvoering van decentrale overheden. Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Voor de Rijksbijdrage (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)) is het doel om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. In 2024 is deze gebruikt om o.a. de vaste capaciteit in te zetten op projecten van duurzaamheid, de capaciteit voor projectleider ATT/ smart energy hub, communicatie over duurzaamheid, ondersteuning van het zon op dak-projecten (vanuit de provincie), faciliteren van de duurzaamheidssubsidie, onderzoek verduurzaming vastgoed (projectniveau), toezicht van de Omgevingsdienst op energielabels en de doorontwikkeling van het werkprogramma.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Optimaliseren inzamelstructuur huishoudelijk afval**

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft de zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval en heeft de ambitie om in 2025 90% grondstoffen van afval te scheiden. Sinds 2024 wordt er minder frequent (rest)afval ingezameld en vaker grondstoffen. Door deze wijziging is in 2024 10 kg huishoudelijk restafval per inwoner minder ingezameld (64 kg), terwijl deze 10 kg per inwoner wel als grondstoffen zijn ingezameld. In 2024 is er geïnventariseerd waar er ondergrondse containers bij hoogbouw kan komen, maar door onzekerheid over vergoedingen van PMD staat dit project tijdelijk stil. Vanaf de zomer 2024 zijn er onderhandelingen lopend over een nieuwe overeenkomst voor PMD.

Voor het verbeteren van de Circulaire economie is er gekeken waar de gemeente zijn rol kan pakken en welke projecten er mogelijk waren. In 2024 is het koersdocument van de regio Twente vastgesteld. Deze bevat doelen voor de komende jaren en in 2024 is er gewerkt aan een uitvoeringsagenda. Als project is onder andere de intentieverklaring met de Twentse Bouwboeren ondertekend om biobased teelt te stimuleren. Via de Duurzaamheidssubsidie is het weer mogelijk om extra subsidie te krijgen voor dit biobased isolatiemateriaal. Ook is er deelgenomen aan de Circulaire waardeketen challenge om een beslisboom te ontwerpen voor het vergroten van de circulaire economie in de gemeentelijke organisatie. Tot slot heeft circulariteit aandacht gekregen in de prestatieafspraken met Mijande Wonen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Realiseren uitvoeringsprogramma VTH**

Omschrijving

De ODT voerde alle milieutaken en daaraan gerelateerde taken uit. Vanwege het feit dat er meerdere complexe dossiers in behandeling waren vanuit langlopende klachten met juridische componenten, als ook de inzet van de ODT bij 2 branden waarbij asbest is vrijgekomen zijn de geplande uren overschreden, hiervoor heeft de raad in de Berap extra middelen beschikbaar gesteld. Onze tussentijdse rapportages lieten een verwachte jaarprognose zien met een matige overschrijding vanwege onvoorziene calamiteiten. De afrekening van ODT moet nog worden ontvangen. Het afronden ervan door de ODT heeft te maken met de overgang van input- naar outputfinanciering. Het uitvoeringsprogramma 2024 is gerealiseerd. Het jaarverslag 2024 is tijdig toegezonden aan de Provincie ter uitvoering van hun taak Interbestuurlijk toezicht (IBT). Inmiddels heeft de provincie in concept laten weten dat onze gemeente kleurbeeld GROEN heeft gescoord. Dat wil zeggen dat het Uitvoeringsprogramma is gerealiseerd en correct is verantwoord.

- **Uitvoeringsprogramma VTH - speerpunten ODT**

Omschrijving

In 2022 waren de laatste stappen gezet binnen het provinciaal traject voor de aanschaf van een nieuwe VTH risicomodel. Het model is in 2024 lokaal nader ingevuld. De uitvoering van de VTH-taken baseren op een risicomodel met risicoanalyse bij niet naleven van de normen is een wettelijk plicht. Het zorgt daarnaast ook voor structuur, uniformiteit en efficiëntie. Dit om kosten te besparen en een zo groot mogelijke uniformiteit te realiseren. Het risicomodel is in 2024 geïntegreerd in het nieuwe VTH-beleidsplan en is toegepast voor alle VTH-taken.

Ontwikkelingen milieutaken, de ODT en de gevolgen: Diverse ontwikkelingen eisen structureel een hogere jaarlijkse bijdrage aan de ODT. Met de resultaten uit het onderzoekstraject 'Herijking financiering ODT' is aangetoond dat het noodzakelijk is om financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit ten einde een gezonde en duurzame begroting voor de gemeente en de ODT te realiseren. Conclusie van het traject was: Twentebreed dient de jaarlijkse bijdrage aan de ODT naar een hoger realistisch niveau te worden gebracht om alle wettelijke milieutaken door de ODT uit te kunnen laten voeren. De prognose voor 2024 liet een omvangrijke realistische toename van de gemeentelijke bijdrage aan de ODT zien. Oorzaken: meer opdrachten aan de ODT vanwege het feit dat de gemeente Twenterand zich ontwikkelt in woningbouw en bedrijven, gewijzigde regelgeving in relatie tot klimaatdoelen, stikstof, bodem(PFAS) en energietransitie. Daarnaast is vanuit een onderzoek door de commissie van Aartsen geconcludeerd dat de Omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn. Dat geldt ook voor de ODT. Daar is een investering voor vereist om de uitvoering van de VTH-taken blijvend te verstrekken. In 2024 is gestart met een plan van aanpak om de Omgevingsdienst Twente te versterken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Ongezonde (milieu)situaties inventariseren en ongedaan maken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Geluidssaneringsprojecten

Omschrijving

Betreffende sanering wegverkeerslawaaï zijn er langdurige projecten in uitvoering. In 2024 hebben deze saneringsprojecten wegverkeerslawaaï ook aandacht gehad. Het gaat om wegtrajecten aan het Oosteinde, de Almloseweg en een restsaneringslijst van woonobjecten verdeeld over de hele gemeente. De ODT kan de noodzakelijke expertise die nodig is voor deze projecten vanwege het vertrek van specialisten niet meer leveren. De coördinatie van de projecten wordt sinds 2024 met eigen capaciteit uitgevoerd. Daarnaast wordt er samengewerkt met externe deskundige ingenieurbureaus en is er regelmatig contact met het Bureau wegverkeerslawaaï.

- Inventariseren en sanering asbest in/op de bodem

Omschrijving

In relatie tot de asbestbrand van 4 februari 2024 zijn kosten gemaakt om het asbestverspreidingsgebied visueel vrij te maken van asbest. Het is als een calamiteit aangemerkt en als zodanig is aan de ODT de opdracht verstrekt de sanering van het asbestverspreidingsgebied te begeleiden en er op toe te zien dat het conform de regels wordt uitgevoerd. In de Berap is rekening gehouden met een incidenteel bedrag, van € 65.000,- De kosten worden door de ODT meegenomen in de eindafrekening 2024. Deze is nog niet ontvangen van de ODT.

Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 heeft zich een calamiteit voorgedaan aan de Twistweg. Daarbij is een voertuig en ander materiaal (ook asbesthoudend) in brand gestoken. Het gevolg: bodem was ter plekke vervuild en moest een nadere sanering ondergaan om het milieuhygiënisch voldoende schoon te krijgen. Van daders ontbreekt elk spoor. De nadere sanering is in 2024 uitgevoerd.

Waar het gaat om de inventarisatie/sanering van locaties waar (mogelijk) sprake is van asbest in de bodem neemt de gemeente Twenterand deel aan het door de Rijksoverheid gefinancierde Projectbureau BAS (bodem asbest sanering). Vanwege het toekennen van extra financiële middelen door de Rijksoverheid is het onderzoeksgebied van verdachte locaties uitgebreid met locaties buiten de bebouwde kom.

Beleidsdocumenten

Klimaatakkoord

Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval							
Scheidingspercentage afval	86*	84	84	85	84	84	grondstoffenmonitor
VANG Recycledoelstelling	**	**	69,2	x	x	x	VANGrecycletool
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.							
% Hernieuwbare energie	***	***	16,2	13,4	12,6	10,4	Klimaatmonitor.databank.nl
Aantal bezoeken energiecoaches	197	109	x	x	x	x	eigen gegevens
Aantal uitgekeerde Duurzaamheidssubsidies	213	324	68	x	x	x	eigen gegevens
Aantal bezoeken Energievakman	265	313	34	x	x	x	eigen gegevens
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Realiseren Uitvoeringsprogramma	104% *****	80%	123	100%	70%	63% ****	eigen gegevens
Aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	85 *****	45	160	30	65	87	eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	47	54	22	19	30	1	eigen gegevens

* (prognose) ambitie 90% scheiden in 2025

** doel is minimaal 60% in 2030

*** streven naar 50% duurzame opwek in 2030, energieneutraal in 2050

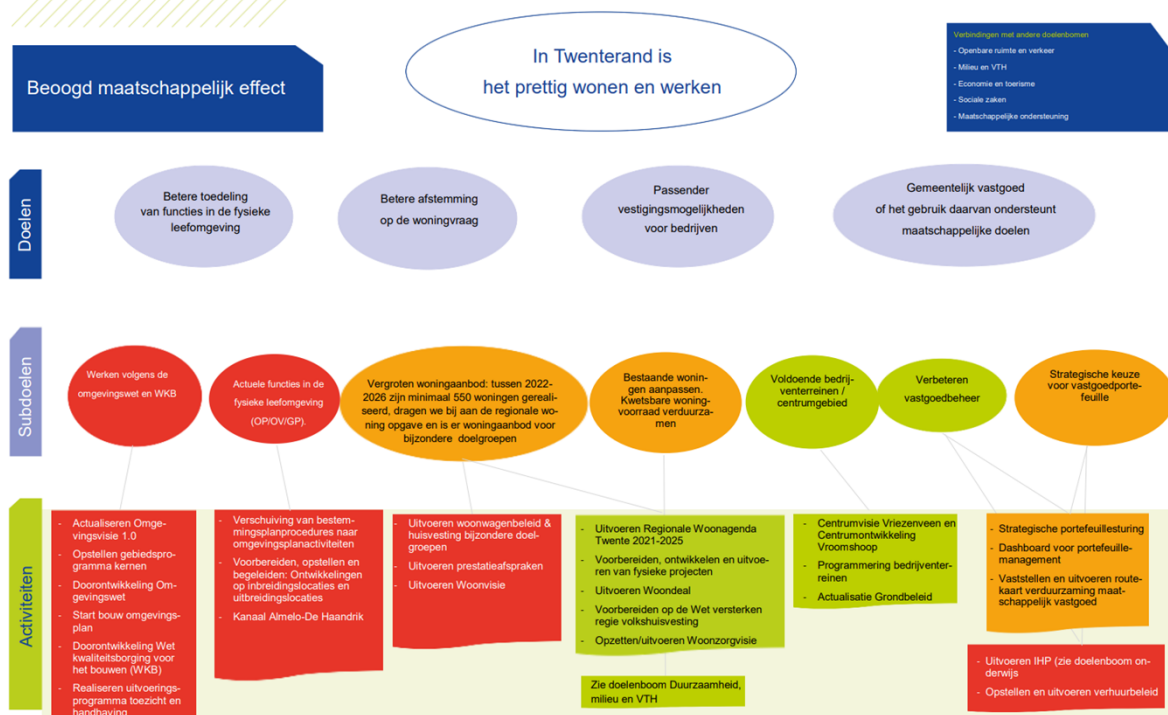
**** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

***** opmerking irt jaarverslag 2024, realiseren Uvp, de streefwaarde voor toezicht op bedrijven bleef steken op 67,1% ipv de verwachte 100%, Reden onbezette vacatureruimte bij de ODT. Dat de streefwaarde wordt overschreden is gelegen in het feit dat voor vergunningverlening en het verkrijgen van adviezen (STiksof) meer opdrachten nodig waren.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Werken volgens de omgevingswet en WKB

Wat hebben we daarvoor gedaan

• Uitvoeringsprogramma VTH

Omschrijving

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Beide wetten hebben brede gevolgen voor Programma Ruimte en in het bijzonder voor de VTH-producten. Taken hebben een andere inhoud gekregen en rollen zijn deels aan het veranderen. Dat is gedoseerd gegaan omdat ook de 'oude' werkvoorraad die is ontvangen voor het

van kracht worden van de Omgevingswet nog behandeld moest worden. Onder de Omgevingswet zal er meer aandacht zijn voor participatie en het uitgangspunt 'Ja, mits' waardoor er een positieve houding wordt benadrukt bij initiatieven en vergelijkbare oplossingen. Dat betekent ook meer maatwerk, meer aandacht, meer advies en meer tijd/capaciteit per product. Het uitvoeringsprogramma 2024 is gerealiseerd. Het jaarverslag 2024 is toegezonden aan de Provincie ter uitvoering van hun taak Interbestuurlijk toezicht (IBT). Inmiddels heeft de provincie in concept laten weten dat onze gemeente kleurbeeld GROEN heeft gescoord. Dat wil zeggen dat het Uitvoeringsprogramma is gerealiseerd en correct is verantwoord.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Actuele functies in de fysieke leefomgeving (OP/OV/GP)

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Kanaal Almelo - De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rondom het kanaal Almelo-De Haandrik (hierna: KAdH) zal de komende jaren onze aandacht blijven vragen. Met name waar het gaat om het herstellen krijgen van woningen en bedrijfspanden. Daarnaast ligt er een grotere onderhoudsopgave in relatie tot de damwanden (m.n. vervangen en/of herstellen van kadeconstructies), zoals recent is gebleken na een onderzoek. De resultaten van dat onderzoek hebben er ook voor gezorgd dat de provincie breed in gesprek wil over de toekomstige functie van het KAdH. Ook de gemeentelijke wegen langs het kanaal vragen onderhoud. Gedupeerde woningeigenaren en ondernemers hebben de wens uitgesproken om ondersteuning van de gemeente te ontvangen. Daarnaast zullen beschadigde woningen hersteld moeten worden. Hiervoor is in veel gevallen een gemeentelijke omgevingsvergunning nodig. De 'kanaalobjecten' ontvangen een voorrangsbepaling wanneer overleg of een omgevingsvergunning is vereist. Met de het team van het Bestuurlijk Kopstuk, die is benoemd door de provincie, is zeer regelmatig contact over aandachtspunten en aandachtsdossiers. Daarnaast is er regelmatig overleg met de GGD in relatie tot gezondheidsaspecten. Voor specialistische taken en vergunningverlening schakelen wij indien nodig externe expertise in. Dit geldt ook voor de projectleiding en communicatie. Voor de extra personele inzet waren in de begroting van 2024 middelen opgenomen ten laste van de Algemene Risico Reserve. Het college heeft de intentie om de gemaakte kosten in rekening te brengen bij de Provincie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Vergroten woningaanbod: tussen 2022 - 2026 zijn minimaal 550 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woningopgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **(Uitvoeren) Woondeal Twente**

Omschrijving

Er is verder gewerkt aan de uitvoering van de woondeal door te sturen op betaalbaarheid in nieuwe woningbouwplannen. Daarnaast is een start gemaakt met de herijking van de woondeal. Voor de herijkte woondeal zijn de sleutelprojecten gelijk gebleven en de woningbouwaantallen geactualiseerd. Uitdagingen rondom stikstof lijken steeds meer invloed te hebben op woningbouwplannen door een uitspraak van de hoge raad december 2024 over stikstof bij de realisatie van nieuwe woningbouwplannen.

- **Opzetten/uitvoeren woonzorgvisie**

Omschrijving

Er is in samenwerking met lokale stakeholders gestart met de uitwerking van de lokale woonzorgvisie. Er is een partij gekozen die helpt met het opstellen van de woonzorganalyse, de woonzorgvisie en het uitvoeringsprogramma.

- **Prestatieafspraken Mijnde Wonen**

Omschrijving

Er is verder uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda prestatieafspraken 2023-2024. December 2024 zijn nieuwe prestatieafspraken en uitvoeringsagenda 2025-2028 vastgesteld door Mijande Wonen, de huurdersraad Mijande Wonen en het college. De nieuwe verordening startersleningen is in 2024 vastgesteld.

Het meldpunt goed verhuurderschap is vastgesteld en ingericht en toegankelijk voor inwoners. Voor de geworven gronden Vriezenveen Zuid is een projectleider placemaking aangesteld.

- **Uitvoeren Regionale Woonagenda Twente 2021-2025**

Omschrijving

De sleutelprojecten/sleutelgebieden in de regionale woonagenda Twente vormen de basis voor de woondeal Twente.

Met woningbouw op deze sleutelprojecten wordt invulling gegeven aan de lokale woonbehoefte en regionale vraag. Voor het leveren van een bijdrage aan de regionale woonvraag is Twenterand aangesloten bij het regionale traject van de Regionale Ontwikkelstrategie Twente (ROS Twente). Er is verder uitvoering gegeven aan de actiepunten in de regionale woonagenda Twente.

- **Uitvoeren Woonwagenbeleid**

Omschrijving

Er is verder uitvoering gegeven aan de realisatie van woonwagenstandplaatsen. Diverse participatieavonden hebben plaatsgevonden. En er zijn in de prestatieafspraken met Mijande Wonen afspraken gemaakt over de realisatie van (een deel van) de woonwagens.

- **Woningbouwversnelling**

Omschrijving

Het Programmaplan woningbouw 2024-2027 is op 9 april 2024 voor het college vastgesteld. In 2024 is gestart met de uitvoering van het Programmaplan woningbouw.

- **Woonvisie Twenterand**

Omschrijving

In 2024 is verder uitvoering gegeven aan de woonvisie Twenterand. De onderbouwing van de woonvisie is gebaseerd op een behoefteonderzoek uit 2021. In 2024 is een nieuw woningbouwbehoefteonderzoek uitgevoerd en door de raad vastgesteld op 23 april 2024 als addendum op de woonvisie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Verbeteren vastgoedbeheer

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed**

Omschrijving

In het Klimaatakkoord hebben 12 sectoren in het maatschappelijk vastgoed afgesproken ieder een Sectorale Routekaart op te stellen en uit te voeren waarin duidelijk wordt op welke wijze het vastgoed in die sector CO₂-arm en aardgasvrij wordt gemaakt richting 2050. Het streefdoel conform het Klimaatakkoord is 49% CO₂-reductie in 2030 en het einddoel 95% CO₂-reductie in 2050.

Twenterand heeft de ambitie om uiterlijk 2040 al haar eigen gebouwen energieneutraal te hebben. Tevens wil de gemeente in 2050 voor 100% gebruik maken van hernieuwbare energie. Per 2023 is een C Label verplicht.

De sectorale routekaart voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed geeft inzicht in waar gemeenten nu staan met het gemeentelijk vastgoed. In 2024 is de routekaart door de raad vastgesteld.

Twenterand heeft eerste stappen naar een duurzame vastgoedportefeuille gezet door het vaststellen van een routekaart verduurzaming. In verband met het ontbreken van voldoende financiële middelen zijn afgelopen jaar voor slechts enkele gebouwen concrete verduurzamingsplannen opgesteld.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Strategische keuze voor vastgoedportefeuille

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Opstellen en uitvoeren verhuurbeleid**

Omschrijving

Met de inzet van een asset manager zijn we in 2024 begonnen met het opstellen van strategisch vastgoedbeleid. Het verhuurbeleid is daar een onderdeel van maar is in 2024 nog niet afgerond. De discussie over het beschikbaar stellen van een gebouwen voor verhuur afgewogen tegen het maatschappelijke doel van de activiteit(en) die in het vastgoed plaatsvind(t)(en), is nog niet gevoerd in 2024.

De verhuur van ruimten in overheidsvastgoed is in de wet Markt en Overheid aangemerkt als een economische activiteit. De feitelijke huur mag dus wel hoger, maar niet lager zijn dan de kostprijsdekkende huur. Ook hier zijn stappen gemaakt in 2024 om te komen tot rechtmatig verhuurderschap.

- **Strategische portefeuillesturing**

Omschrijving

In 2024 is een asset manager vastgoed aangetrokken. Voorgaande beleidskader voor gemeentelijk vastgoed is opgesteld in 2019 en toe aan vervanging. In 2024 heeft de assetmanager gewerkt aan het opstellen van een strategisch vastgoedbeleid 2025-2030. Het strategisch vastgoedbeleid betreft de visie op de bijdrage van gemeentelijk vastgoed aan maatschappelijke doelen en is gebaseerd op marktomstandigheden, wijzigingen in wet- en regelgeving en de beleidsvisies van de gemeentelijke beleidsafdelingen. Op basis van de algemene strategische keuzes kan de gemeente richting geven aan de wijze waarop met gemeentelijk vastgoed dient te worden omgegaan en hiermee efficiënter en effectiever te sturen maatschappelijk en financieel (lees: kostenbesparing) rendement.

Beleidsdocumenten

Beleidskader gemeentelijk vastgoed
Regionale woonagenda Twente
Woondeal Twente

Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voldoende en passende woningen							
Aantal opgeleverde woningen	124	69	1026*	940	844	773	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	1	3	2	8	8	15	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	1	0	0	0	0	0	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	nvt	0	0	3	0	1	Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	38	249					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	0	2					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	15	32					Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	8	7	5	4	4	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	0	5	0	0	0	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	1	2	0	0	0	0	Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	16	35	18	12	26	26	Eigen gegevens
Aantal behandelde handavingsverzoeken	18	10					
Ontwikkelen bestemmingsplannen	nvt	25	10	5	10	12	Eigen gegevens

In 2018 zijn vergunningen verleend voor de bouw van ruim 130 woningen, in 2019: 48, in 2020: 71, in 2021: 96, in 2022: 86. Vanaf 2023 kloppen de aantallen zoals in de tabel weergegeven en volgt hier geen onderverdeling.

*in 2023 zijn er voor 188 woningen een vergunning aangevraagd: waarvan 113 in de laatste 3 maand

*in 2024 zijn er tot op heden voor 7 woningen een vergunning aangevraagd

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom openbare orde en veiligheid</u>				
Lasten	2.822.812	2.831.249	2.748.749	26.250
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-2.822.812	-2.831.249	-2.748.749	-26.250
<u>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</u>				
Lasten	14.013.819	12.604.894	12.371.289	20.011
Baten	7.207.260	4.975.679	4.975.679	0
Saldo van baten en lasten	-6.806.559	-7.629.215	-7.395.610	-20.011
<u>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</u>				
Lasten	7.728.030	4.751.197	4.074.197	1.264.523
Baten	6.921.764	3.114.239	3.114.239	1.235.440
Saldo van baten en lasten	-806.266	-1.636.958	-959.958	-29.083
<u>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</u>				
Lasten	6.609.140	11.632.611	11.391.847	445.493
Baten	3.689.894	7.841.161	7.576.161	176.815
Saldo van baten en lasten	-2.919.246	-3.791.450	-3.815.686	-268.678
Totaal programma lasten	31.173.802	31.819.951	30.586.082	1.756.277
Totaal programma baten	17.818.918	15.931.079	15.666.079	1.412.255
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>	-13.354.884	-15.888.872	-14.920.003	-344.022
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	51.251	25.000	0	26.250
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	124.171	390.229	124.257	20.011
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	-296.020	515.843	15.843	29.083
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	360.590	823.800	385.000	268.678
Totaal mutatie reserves *	239.992	1.754.872	525.100	344.022
<u>Geraamd resultaat</u>	-13.114.892	-14.134.000	-14.394.903	0
totaal saldo van baten en lasten	2.533.988			
totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming	1.019.108			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'ruimte' is € 1.019.000 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Openbare orde en veiligheid

- Het product brandweer laat een voordeel zien van € 22.000. Dit komt door de restitutie van het voordelig resultaat van de jaarrekening van de Veiligheidsregio over 2023.
- In 2024 was geen onderhoud brandkranen noodzakelijk. Ook de bijdrage aan Vitens is lager in 2024. Totaal voordeel op brandkranen € 14.000.

Openbare ruimte en verkeer

- Op het product 'wegen' is sprake van een voordeel van € 363.000. Dit voordeel wordt onder andere veroorzaakt door een voordeel op de kapitaallasten van € 228.000. Investerings zijn later (of nog niet) uitgevoerd. In het jaar van investering wordt nog geen kapitaallast geboekt, deze zijn (als het kredieten van 2021 of ouder zijn) wel geraamd. Daarnaast is er minder uitgegeven aan onderhoud (€ 65.000), omdat er een aantal onderhoudswerkzaamheden zijn uitgesteld naar 2025. In 2025 zal er dus waarschijnlijk een overschrijding op deze post plaatsvinden. Ook de opbrengsten van derden inzake herstel straatwerk en leges telecom zijn in 2024 hoger dan geraamd € 70.000)
 - Er is minder schade geweest aan de openbare verlichting door minder vandalisme. Dit laat een voordeel zien van € 34.000. Daarnaast is er € 13.000 meer ontvangen aan lichtmastreclame en displays.
 - Het product 'bruggen' sluit met een voordelig saldo van € 112.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud lager is dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd.
 - De kosten van gladheidsbestrijding zijn € 17.000 lager dan geraamd. Dit zijn weersafhankelijke kosten en van tevoren moeilijk te ramen.
 - Het product openbaar groen laat een nadeel zien van € 269.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat extra inzet / inhuur noodzakelijk was op het onderhoud in verband met de leegloop sw medewerkers.
 - Salarissen SW-groen zijn onderschreden vanwege een grotere uitstroom dan was begroot. Dit levert een voordeel op van € 93.000.
 - Het meerjarig onderhoud hertenkampen is lager is dan begroot. Dit betreft vervanging van een hekwerk en dat gebeurt in 2025. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd.
 - Het product riool eindigt met een voordeel van € 66.000. Dit bedrag is in de voorziening gestort. Dit voordeel heeft verschillende oorzaken. De kapitaallasten zijn € 107.000 lager dan geraamd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat investeringen nog niet uitgevoerd zijn (dus kapitaallasten wel geraamd, maar werkelijk nog geen kosten). Er zijn een aantal investeringen doorgeschoven naar 2025 en verder. Deze uitgaven (en dus ook de onttrekking uit de voorziening) komen dus later. Daarnaast zijn de inkomsten rioolrechten € 237.000 hoger dan geraamd en zijn er weinig aanvragen subsidies klimaatadaptatie geweest in 2024 wat een voordeel van € 47.000 oplevert. Daartegenover staan hogere kosten van bv. gas/water/elektra, algemeen onderhoud en kosten vegen van ongeveer € 175.000. Ook de investeringen die t.l.v. de voorziening worden gebracht zijn hoger dan geraamd, hierdoor is de btw die t.b.v. de kostendekkendheid bijgeteld mag worden ook hoger. Dit geeft een nadeel van € 149.000.
- Het product riool, zoals in deze doelenboom verantwoord, (dus zonder toerekeningen van producten uit andere doelenbomen en de btw) eindigt op een voordeel van € 200.000.
- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 110.000. Dit komt doordat er enerzijds meer is ontvangen aan begrafenisrechten (€ 144.000) en anderzijds meer onderhoudskosten zijn geweest (€ 30.000). De hogere begrafenisrechten komt, net als in 2023, door het feit dat er behoorlijk wat grafrechten zijn verlengd c.q. omgezet naar eeuwigdurend recht. Hiermee wordt geen rekening gehouden in de begroting en is op voorhand ook niet te voorspellen. De hogere onderhoudskosten komt door de uitstroom van SW-ers. Hierdoor is er meer externe inzet nodig voor onkruidbestrijding verharding en onderhoud groen. Er is een bedrag van € 41.000 in de reserve begraafplaatsen gestort.

Duurzaamheid, milieu en VTH

- Het product 'huisvuil' laat een voordeel zien van € 160.000 t.o.v. de begroting. De verklaring voor dit bedrag is:
Aan de kostenkant zien we lagere kosten Rova. Dit komt door onder andere door minder ledigingen van € 150.000. Dit jaar zijn de kosten gemaakt voor een ondergronds systeem in Vriezenveen. Deze kosten van € 15.000 komt ten laste van de voorziening (waren al geraamd in 2021). In 2024 zijn er meer uren ingehuurd voor de weegbrug in verband met ziekte eigen personeel. Dit heeft € 25.000 extra gekost.
- Aan de opbrengstkant zien we door minder ledigingen ook een lagere opbrengst afvalstoffenheffing (€ 125.000). Daarnaast is in 2024 het vast tarief eenmalig verlaagd (als correctie op 2023) n.a.v. een amendement. Dit ging om een bedrag van € 70.000. De opbrengst van de pmd en glas inzameling is € 125.000 hoger dan geraamd doordat er meer is ingezameld en er een hogere vergoeding per ton is ontvangen voor pmd. Daarnaast is er een extra vergoeding voor zwerfafval en openbare

prullenbakken ontvangen van 45.000, deze was niet geraamd. Het dividend van Rova was € 80.000 hoger dan het normdividend. Conform afspraak komt dit ten gunste van het product afval. Dit is niet geraamd. Er wordt derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 80.400 (was onttrekking geraamd van € 80.000). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 1.335.639.

- Kosten ODT zijn lager dan geraamd. De afrekening over 2024 komt nog. Deze wordt verwerkt in 2025.

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

- In 2024 is een meeropbrengst van € 12.000 te zien door meer verkopen groenstroken.
- In 2024 waren de kosten omgevingswet € 52.000 hoger dan geraamd. Hiervoor is in voorgaande jaren een reserve gevormd. Deze kosten zijn derhalve ten laste van deze reserve gebracht.
- Er zijn geen planschades geweest wat een voordeel van € 10.000 oplevert.
- Er is een voordeel op de kapitaallasten van € 8.500. Investerings zijn later (of nog niet) uitgevoerd
- Kosten stado centrum Vriezenveen waren € 60.000, deze komen ten laste van de reserve stado.
- In 2024 waren de kosten voor het programmaplan wonen € 245.000. Dit is € 395.000 lager dan geraamd. Deze kosten komen ten laste van de reserve personeel en coalitie akkoord, dus hebben geen invloed op het exploitatiesaldo.
- In 2024 zijn meer leges RO en omgevingsvergunning ontvangen (totaal € 185.000). Voorgesteld zal worden om deze middelen in 2025 in te zetten voor inhuur personeel op RO. Er zijn ook minder kosten voor welstandsbeoordelingen geweest (€ 26.000).
- De kosten kanaal Almelo de Haandrik waren in 2024 € 169.000 lager dan geraamd. Deze kosten worden gedekt uit de reserve. Daarnaast is een bijdrage lumpsum sociaal maatschappelijke kosten van de provincie ontvangen over 2024-2026. Voor 2024 was dit bedrag € 83.000.
- Op overige gronden zit een voordeel van € 70.000. Dit komt door verkoop van grond (is moeilijk te ramen).

Onderstaande posten zijn in 2024 onderschreden, omdat de kosten in 2025 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2025, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2025. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2024: Onderhoud wegen € 65.000